

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**

ПРОЄКТ

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

«Дошкільна освіта»

першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

за спеціальністю A2 Дошкільна освіта

галузі знань A Освіта

Освітня кваліфікація Бакалавр дошкільної освіти

Професійна кваліфікація Вихователь закладу дошкільної освіти

ЗАТВЕРДЖЕНО ВЧЕНОЮ РАДОЮ

Голова вченої ради _____ проф. Ігор ЦЕПЕНДА

(протокол № __ від « ____ » _____ р.)

Освітня програма вводиться в дію з _____ р.

Ректор _____ проф. Ігор ЦЕПЕНДА

(наказ _____ від « ____ » _____ р.)

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
Освітньо-професійної програми

ЗАПРОПОНОВАНО:

Гарант освітньої програми : _____к.пед.н., проф. Людмила МАЦУК

Члени робочої групи : _____д.пед.н., проф. Неллі ЛИСЕНКО

_____к.пед.н., доц. Надія ЛАЗАРОВИЧ

_____к.пед.н., доц. Наталія ЗАХАРАСЕВИЧ

ВНЕСЕНО:

Кафедрою теорії та методики дошкільної і спеціальної освіти

Протокол _____р.

Завідувач кафедри _____Людмила МАЦУК

ПОГОДЖЕНО:

Вченою радою педагогічного факультету

Протокол _____р.

Голова вченої ради _____Оксана КОНДУР

НАДАНО ЧИННОСТІ:

Наказ ректора _____

ВВЕДЕНО В ДІЮ З:

Навчально-методичний відділ

Начальник _____Ірина СОЛОНЕЦЬ

ПЕРЕДМОВА

Освітня програма «Дошкільна освіта» першого (бакалаврського) рівня зі спеціальності 012 «Дошкільна освіта» розроблена кафедрою теорії та методики дошкільної і спеціальної освіти у 2016 році, затверджена Вченою радою ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (протокол № 7 від 30.08.2016 р.) та введена в дію Наказом ректора № 125/-06-01-С від 31.08.2016 р.

У 2019 році Освітня програма «Дошкільна освіта» приведена у відповідність до затвердженого Стандарту вищої освіти України: першого (бакалаврського) рівня, галузі знань 01 «Освіта/Педагогіка», спеціальності 012 «Дошкільна освіта», затвердженого і введеного в дію наказом Міністерства освіти і науки України від 21.11.2019 р. № 1456; розглянута і затверджена Вченою радою ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (протокол № 4 від 27.11.2019 р.) та введена в дію Наказом ректора № 157/06/01-С від 27.12.2019 р.

У 2020 році ОП акредитована на 5 років (сертифікат про акредитацію освітньої програми №3242. Строк дії сертифікату до 23.07.25р.).

У 2022 році Освітня програма «Дошкільна освіта» приведена у відповідність до затвердженого Професійного стандарту «Вихователь закладу дошкільної освіти», затвердженого і введеного в дію наказом Міністерства економіки України від 19.10.2021 р. №755-21; розглянута і затверджена Вченою радою Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (протокол №6 від 27.06.2022р.) та введена в дію Наказом ректора № 59/06-01-С від 13.07.2022р.

У 2024 році Освітня програма оновлена та приведена у відповідність до внесених змін у Стандарт вищої освіти України першого (бакалаврського) рівня, галузі знань 01 «Освіта/Педагогіка», спеціальності 012 «Дошкільна освіта» (Наказ Міністерства освіти і науки №1583 від 29.12.23р.); розглянута і затверджена Вченою радою Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (протокол № 03 від 26.03.2024р.) та введена в дію Наказом ректора № 35/06-01-С від 26.03.2024 р.

У 2025 році Освітня програма оновлена та приведена у відповідність до внесення змін до деяких стандартів вищої освіти відповідно до Наказу №842 від 13.06.2024 р. та Розпорядження Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника №32-р від 11.02.2025 р.; розглянута і затверджена Вченою радою Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (протокол № від_____) та введена в дію Наказом ректора № від_____

Освітньо-професійна програма розроблена робочою групою у складі:

- 1.Мацук Л.О.** – кандидат педагогічних наук, професор, завідувач кафедри теорії та методики дошкільної і спеціальної освіти, гарант програми.
- 2.Лисенко Н.В.** – доктор педагогічних наук, професор кафедри теорії та методики дошкільної і спеціальної освіти.
- 3.Лазарович Н.Б.** – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри теорії та методики дошкільної і спеціальної освіти.
- 4.Захарасевич Н.В.** – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри теорії та методики дошкільної і спеціальної освіти.
- 5. Кос Н.М.** – здобувачка 3 курсу ОПП А2 Дошкільна освіта.

Рецензії-відгуки зовнішніх стейкхолдерів :

Представники академічної спільноти:

- 1.Олійник М.І.** – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки та психології дошкільної освіти Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича.
- 2.Пісоцька Л.С.** – кандидат педагогічних наук, доцент, декан факультету дошкільної освіти та психології Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії.

Зовнішні стейкхолдери:

- 3.Балкова О. В.** – головний спеціаліст з питань дошкільної освіти Департаменту освіти та науки Івано-Франківської міської ради.
- 4.Голей Т.Б.** – директор ЗДО №1 «Калинонька», м. Івано-Франківська.
- 5.Максимів Ю.Б.** – директор ЗДО №39 «Мавка», м. Івано-Франківська.

Профіль освітньо-професійної програми зі спеціальності
A2 Дошкільна освіта

1 - Загальна інформація	
Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу	Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, Педагогічний факультет
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Бакалавр Освітня кваліфікація: Бакалавр дошкільної освіти Професійна кваліфікація: Вихователь закладу дошкільної освіти Кваліфікація в дипломі: Бакалавр A2 Дошкільна освіта. Вихователь закладу дошкільної освіти
Офіційна назва освітньої програми	Освітньо-професійна програма «Дошкільна освіта» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом бакалавра. Одиничний. 240 кредитів ЄКТС. Термін навчання – 3 роки 10 місяців. Мінімум 50% обсягу освітньої програми надається для забезпечення загальних та спеціальних (фахових) компетентностей за даною спеціальністю, визначених цим Стандартом вищої освіти; мінімум 20% – обсягу освітньої програми має спрямовуватися на проходження педагогічної практики зі спеціальності.
Наявність акредитації	Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти, Україна; до 2025 року; сертифікат про акредитацію освітньої програми № 3242. Строк дії сертифікату до 23.07.25.
Цикл/рівень	НРК України - 6 рівень, FQ-EHEA – перший цикл, EQF-LLL - 6 рівень
Передумови	Повна загальна середня освіта, ОС «молодший бакалавр» / ОКР «молодший спеціаліст» / ОПС «фаховий молодший бакалавр». Умови вступу визначаються правилами прийому до Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.
Мова(и) викладання	Українська
Термін дії освітньої програми	5 років
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	https://nmv.pnu.edu.ua/bakalavrat/012-doshkilna-osvita/

2 - Мета освітньої програми

Підготовка фахівців до розвитку, навчання і виховання дітей раннього і дошкільного віку в закладах системи освіти і сім'ї, здатних розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в галузі дошкільної освіти з розвитку, навчання і виховання дітей раннього і дошкільного віку, що передбачає застосовування загальних психолого-педагогічних теорій і фахових методик дошкільної освіти та характеризується комплексністю та невизначеністю умов

Мета ОП відповідає Стратегії розвитку університету на 2020-2027 роки (<https://pnu.edu.ua/strategiia-rozvytku-universytetu/>)

3 - Характеристика освітньої програми

Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація (за наявності))

Галузь знань А Освіта
Спеціальність А2 Дошкільна освіта
Об'єкти вивчення та діяльності – виховання і навчання дітей від народження до вступу до школи, формування в них уявлень, навичок, якостей, необхідних для навчання в школі, цілісної, реалістичної картини світу, основ світогляду.
Цілі навчання – підготовка фахівців до розвитку, навчання і виховання дітей раннього і дошкільного віку в закладах системи освіти і сім'ї, здатних розв'язувати завдання із застосовуванням теорії і методики дошкільної освіти.
Теоретичний зміст предметної області базується на таких поняттях: дошкільна освіта, виховання в ранньому та дошкільному віці, навчання дітей в закладах дошкільної освіти, розвиток дітей раннього та дошкільного віку, провідний вид діяльності дітей раннього та дошкільного віку.
Методи, методики та технології – словесні, наочні, практичні, практико-теоретичні, пояснювально-ілюстративні, репродуктивні, частково-пошукові, проблемні, дослідницькі, індуктивні, дедуктивні; здоров'язбережувальні технології, інформаційно-комунікаційні, комунікативно-мовленнєві, соціально-комунікативні, розвивальні, діагностичні, пропедевтичні, особистісно зорієнтовані, діяльнісні, диференційованого навчання, методики виховного спрямування тощо.
Інструменти та обладнання: сучасне інформаційно-комунікаційне обладнання, практичні посібники та методичні вказівники, комп'ютерна бібліотека та аудиторії, презентаційна зала для демонстрації.

Орієнтація освітньої програми	Освітньо-професійна програма підготовки бакалавра має академічну та прикладну орієнтацію. Спрямована на засвоєння сучасних дидактико-методичних досягнень у галузі дошкільної освіти, набуття комплексу загальних та фахових компетентностей з метою забезпечення ефективної організації освітнього процесу в закладах дошкільної освіти; сприяння подальшого професійного зростання майбутнього вихователя.
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	Фокус ОП зосереджено на триєдиній місії і стратегії університету: освіта-наука-регіон. Освітньо-професійна програма спрямована на психолого-педагогічну, дидактичну та методичну підготовку майбутніх вихователів до роботи з дітьми раннього і дошкільного віку (в т.ч. роботи з дітьми з особливими освітніми потребами). Під час розробки програми враховано загальнолюдські та національні цінності, моральні, етнокультурні особливості українського суспільства та регіону. Ключові слова: дошкільна освіта, виховання у дошкільному віці, навчання в закладі дошкільної освіти, розвиток дітей раннього та дошкільного віку, діти з особливими освітніми потребами, спеціальна освіта, інклюзивна освіта.
Особливості програми	Особливості ОП обумовлені її цілями та специфікою, що полягають в орієнтації на прикладний регіональний аспект. ПНУ один із державних закладів вищої освіти регіону, який здійснює підготовку висококваліфікованих, конкурентоспроможних майбутніх фахівців дошкільної освіти, має значний науково-педагогічний потенціал викладачів, забезпечує гармонійне поєднання фундаментальності та професійної спрямованості освіти, поширення наукових знань, тісно співпрацює з високопрофесійними фахівцями-практиками у сфері дошкільної освіти на засадах аксіологічного, компетентнісного, студентоцентрованого, практико-орієнтованого та особистісного підходів. У програмі відображено наступність між дошкільною та початковою освітою; передбачено інтеграцію фахової підготовки в галузі дошкільної освіти з інноваційною та дослідницькою діяльністю, тісної співпраці із стейкхолдерами; формування hard skills (спеціальних вузькопрофесійних умінь та навичок) та soft skills (універсальних надпрофесійних навичок); компетентнісного підходу під час вивчення обов'язкових і вибіркових дисциплін.

4 - Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання

Придатність до працевлаштування	Згідно з чинною редакцією Національного класифікатора України: Класифікатор професій (ДК 003: 2010) бакалавр дошкільної освіти може обіймати такі посади: 2332 – Вихователь закладу дошкільної освіти 3320 – Фахівці з дошкільної освіти 3330 – Асистент вихователя закладу дошкільної освіти 2332 – Методист дошкільної освіти 2351.2 – Вихователь-методист Згідно з International Standard Classification of Occupations 2008 (ISCO-08) бакалавр дошкільної освіти може обіймати такі посади: 234 – Primary School and Early Childhood Teachers
Академічні права випускників	Продовження освіти за програмою другого (магістерського) рівня вищої освіти (7 рівня НРК, другого циклу FQ-EHEA, 7 рівня EQF-LLL). Набуття додаткових кваліфікацій у системі освіти дорослих.

5 - Викладання та оцінювання

Викладання навчання	Освітній процес побудований на принципах студентоцентрованого, особистісно- та практико-орієнтованого, комплексного підходів, в основу яких покладено ідею максимального підвищення професійного рівня студентів, що забезпечує їхню ефективну співпрацю з освітянами. Форми навчання (навчальні заняття, самостійна робота, практична підготовка, фронтальні заходи) та методи викладання (традиційні та інноваційні) сприяють досягненню заявлених в освітній програмі цілей та програмних результатів навчання. Освітній процес реалізується через виконання здобувачами творчих, індивідуальних, самостійних завдань, написання курсових робіт, участь у проблемних групах, проходження різних видів практик. Здійснюється очне та дистанційне навчання здобувачів вищої освіти (університетська платформа d-learn.pnu.edu.ua, Zoom, Google Meet та ін.). Згідно укладених договорів про співпрацю до освітнього процесу залучаються гостьові лектори ЗВО України та зарубіжжя, а також стейкхолдери.
----------------------------	---

Оцінювання навчання	Система оцінювання знань здобувачів вищої освіти з кожної дисципліни включає поточний, модульний та семестровий контроль знань. Оцінювання навчальних досягнень студентів здійснюється за системою ECTS (A, B, C, D, E, F, FX), національною 4-бальною шкалою оцінювання (відмінно, добре, задовільно, незадовільно) та 100-бальною університетською шкалою. Поточний контроль (усне опитування, тести, педагогічне есе, доповіді, проекти, творчі домашні завдання, портфоліо, самооцінка та взаємооцінка результатів навчання, презентації, педагогічні задачі та ситуації, самостійна робота та ін.). Модульний контроль проводиться на підставі оцінювання результатів знань здобувачів вищої освіти після вивчення матеріалу з логічно завершеної частини навчальної дисципліни-змістового модуля. Семестровий (підсумковий) контроль проводиться у формі заліку чи екзамену, захисту курсових робіт, звітів про проходження різних видів практики. Форма семестрового контролю визначається навчальним планом. Атестація здобувачів вищої освіти здійснюється у формі кваліфікаційного екзамену зі спеціальності А2 Дошкільна освіта. Організація контролю та оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти здійснюється згідно ПОРЯДКУ організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (https://efund.pnu.edu.ua)
6 - Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в галузі дошкільної освіти з розвитку, навчання і виховання дітей раннього і дошкільного віку, що передбачає застосовування загальних психолого-педагогічних теорій і фахових методик дошкільної освіти та характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності за стандартом вищої освіти України	КЗ-1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. КЗ-2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця в загальній системі знань про природу і суспільство та в розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. КЗ-3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. КЗ-4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. КЗ-5. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт. КЗ-6. Здатність до міжособистісної взаємодії. КЗ-7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. КЗ-8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. КЗ-9. Здатність здійснення безпечної діяльності. КЗ-10. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.
Загальні компетентності за професійним стандартом	ЗК.01 Здатність діяти відповідально і свідомо на засадах поваги до прав і свобод людини та громадянина; реалізувати свої права і обов'язки; усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку (громадянська компетентність). ЗК.02 Здатність до міжособистісної взаємодії, роботи в команді, спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня (соціальна компетентність). ЗК.03 Здатність виявляти повагу та цінувати українську національну культуру, поважати багатоманітність і мультикультурність у суспільстві; здатність до вираження національної культурної ідентичності, творчого самовираження (культурна компетентність). ЗК.04 Здатність до прийняття ефективних рішень у професійній діяльності та відповідального ставлення до обов'язків, мотивування людей до досягнення спільної мети (лідерська

	компетентність). ЗК.05 Здатність до творчого пошуку й реалізації нових ідей, до самопрезентації та результатів своєї професійної діяльності; здатність до керування власним життям і кар'єрою, планувати й управляти культурними та соціальними проєктами, критично мислити (підприємницька компетентність). ЗК.06 Здатність усвідомлювати свої професійні можливості та діяти лише в межах рівня професійної підготовленості, діяти на основі етичних міркувань (мотивів), доброчесності, соціальної відповідальності, поваги до різноманітності та мультикультурності (етична компетентність).
Спеціальні (фахові компетентності) за стандартом вищої освіти України	КС-1. Здатність працювати з джерелами навчальної та наукової інформації. КС-2. Здатність до розвитку в дітей раннього і дошкільного віку базових якостей особистості (довільність, самостійність, креативність, ініціативність, свобода поведінки, самосвідомість, самооцінка, самоповага). КС-3. Здатність до розвитку допитливості, пізнавальної мотивації, пізнавальних дій у дітей раннього і дошкільного віку. КС-4. Здатність до формування в дітей раннього і дошкільного віку первинних уявлень про предметне, природне, соціальне довкілля, властивості і відношення предметів; розвитку самосвідомості («Я» дитини і його місце в довкіллі). КС-5. Здатність до розвитку в дітей раннього і дошкільного віку мовлення як засобу спілкування і взаємодії з однолітками і дорослими. КС-6. Здатність до виховання в дітей раннього і дошкільного віку навичок свідомого дотримання суспільно визнаних морально-етичних норм і правил поведінки. КС-7. Здатність до національно-патріотичного виховання дітей раннього і дошкільного віку (любов до Батьківщини, рідної мови, рідного міста; інтерес і повага до державних символів України, національних традицій, звичаїв, свят, обрядів). КС-8. Здатність до формування в дітей раннього і дошкільного віку навичок екологічно безпечної поведінки і діяльності в побуті, природі й довкіллі. КС-9. Здатність до розвитку перцептивних, мнемічних процесів, різних форм мислення та свідомості в дітей раннього і дошкільного віку. КС-10. Вміння складати індивідуальну програму розвитку та необхідні для навчання дітей з особливими освітніми потребами

	документи, бути знайомими з універсальним дизайном в освіті та розумним пристосуванням. КС-11. Здатність до формування в дітей раннього і дошкільного віку елементарних уявлень про різні види мистецтва і засоби художньої виразності (слово, звуки, фарби тощо) та досвіду самостійної творчої діяльності. КС-12. Здатність до фізичного розвитку дітей раннього і дошкільного віку, корекції і зміцнення їхнього здоров'я засобами фізичних вправ і рухової активності. КС-13. Здатність до організації і керівництва ігровою (провідною), художньо-мовленнєвою і художньо-продуктивною (образотворча, музична, театральна) діяльністю дітей раннього і дошкільного віку. КС-14. Здатність до формування в дітей раннього і дошкільного віку навичок здорового способу життя як основи культури здоров'я (валеологічної культури) особистості. КС-15. Здатність до індивідуального і диференційованого розвитку дітей раннього і дошкільного віку з особливими освітніми потребами відповідно до їхніх можливостей та потреб. КС-16. Здатність до виховання в дітей раннього і дошкільного віку толерантного ставлення та поваги до інших, попередження та протидії булінгу. КС-17. Здатність нести відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах праці. КС-18. Здатність знаходити, опрацьовувати потрібну освітню інформацію та застосовувати її в роботі з дітьми, батьками. КС-19. Здатність до комунікативної взаємодії з дітьми, батьками, колегами. КС-20. Здатність до самоосвіти, саморозвитку, до безперервності в освіті для постійного поглиблення загальноосвітньої та фахової підготовки, перетворення набуття освіти в процес, який триває впродовж усього життя людини.
Перелік трудових функцій (професійних компетентностей за груповою дією або групою трудових дій, що входять до них), умовні позначення трудових функцій за професійним стандартом	

У/п	Трудові функції	Професійні компетентності (за трудовою дією або групою трудових дій)	У/п
А	Організація, забезпечення та реалізація освітнього процесу	Прогностична Здатність планувати та прогнозувати результати освітнього процесу	A1 A1.1
		Здатність до цілепокладання, самоорганізації та підготовки до здійснення освітнього процесу	A1.2
		Здатність до документування професійної діяльності	A1.3
		Організаційна Здатність забезпечувати здобуття дошкільної освіти державною мовою	A2 A2.1
		Здатність обирати ефективні методи, форми та засоби організації освітнього процесу відповідно до запитів та потреб здобувачів освіти	A2.2
		Здатність організовувати ігрову (провідну) і інші види дитячої діяльності та підтримувати види діяльності, ініційовані дитиною	A2.3
		Здатність забезпечувати здобуття дошкільної освіти дітьми з особливими освітніми потребами	A2.4
		Оцінювально-аналітична Здатність здійснювати та інтерпретувати результати моніторингу якості освітньої діяльності для адаптації та коригування освітнього процесу відповідно до можливостей та потреб здобувачів освіти	A3 A3.1
		Здатність аналізувати рівень сформованості компетентностей відповідно до державного стандарту	A3.2
		Предметно-методична Здатність формувати у здобувачів освіти ключові компетентності та спільні уміння відповідно до державного стандарту	A4 A4.1
Б	Участь у створенні, підтримці та розвитку здорового, безпечного, розвивального, інклюзивного освітнього середовища	Здоров'язбережувальна Здатність організовувати фізично безпечне освітнє середовище	B1 B1.1
		Здатність організовувати психологічно безпечне освітнє середовище	B1.2
		Проектувальна Здатність організовувати та проектувати освітні осередки за принципами універсального дизайну та розумного пристосування	B2 B2.1

В	Партнерська взаємодія з учасниками освітнього процесу	Психо-емоційна Здатність до самоконтролю, саморегуляції та толерантної взаємодії Здатність до швидкого реагування на зміни, гнучкість, адаптивність і стресостійкість Педагогічне партнерство Здатність до ефективної співпраці та комунікації в професійній діяльності Здатність залучати учасників освітнього процесу на засадах партнерства та взаємної відповідальності Здатність до командної взаємодії Морально-етична Здатність враховувати культурні, релігійні, соціальні та мовні особливості родини під час освітнього процесу та здійснювати його незалежно від власних поглядів, стереотипів та упереджень	B1 B1.1 B1.2 B2 B2.1 B2.2 B2.3 B3 B3.1
Г	Професійний розвиток та самовдосконалення	Здатність до навчання впродовж життя Здатність до саморефлексії та самооцінювання власної професійної діяльності. Здатність планувати та реалізовувати індивідуальний професійний розвиток та самоосвіту Інформаційно-комунікаційна Здатність орієнтуватись в інформаційному просторі Здатність ефективно використовувати ІКТ та електронні освітні ресурси в професійній діяльності Здатність дотримуватись правил безпечної поведінки в цифровому середовищі	G1 G1.1 G1.2 G2 G2.1 G2.2 G2.3
7 - Програмні результати навчання			
ПР-01	Розуміти і визначати педагогічні умови, закономірності, принципи, мету, завдання, зміст, організаційні форми, методи і засоби, що використовуються в роботі з дітьми від народження до навчання у школі; знаходити типові ознаки і специфіку освітнього процесу і розвитку дітей раннього і дошкільного віку.		
ПР-02	Розуміти, описувати й аналізувати процеси розвитку, навчання та виховання дітей раннього і дошкільного віку з використанням базових психологічних і педагогічних понять та категорій.		

ПР-03	Розуміти природу і знати вікові особливості дітей з різними рівнями розвитку, особливості розвитку обдарованих дітей, індивідуальні відмінності дітей з особливими освітніми потребами.
ПР-04	Розуміти і визначати особливості провідної – ігрової та інших видів діяльності дітей дошкільного віку, способи їх використання в розвитку, навчанні і вихованні дітей раннього і дошкільного віку.
ПР-05	Здійснювати взаємодію в роботі закладу дошкільної освіти, сім'ї та школи. Залучати батьків до організації освітнього процесу з дітьми раннього і дошкільного віку в умовах закладу дошкільної освіти.
ПР-06	Встановлювати зв'язок між педагогічними впливами та досягнутими дітьми результатами.
ПР-07	Планувати освітній процес в закладах дошкільної освіти з урахуванням вікових та індивідуальних можливостей та потреб дітей раннього і дошкільного віку, дітей з особливими освітніми потребами та складати прогнози щодо його ефективності.
ПР-08	Вміти складати індивідуальні програми розвитку для дітей з особливими освітніми потребами та необхідні для навчання документи; бути знайомим з універсальним дизайном в освіті та розумним пристосуванням.
ПР-09	Розуміти історію та закономірності розвитку дошкільної освіти. Аналізувати педагогічні системи минулого та творчо трансформувати їх потенціал у сучасний навчально-виховний простір закладу дошкільної освіти.
ПР- 10	Знати принципи функціонування системи раннього втручання, розуміти можливості опори на неї у роботі з дітьми з особливими освітніми потребами, дотримуючись професійно-етичних вимог до діяльності фахівця з раннього втручання
ПР-11	Бути знайомим з ознаками булінгу. Вміти використовувати прийоми попередження та протидії йому.
ПР-12	Будувати цілісний освітній процес з урахуванням основних закономірностей його перебігу. Оцінювати власну діяльність як суб'єкта педагогічної праці.
ПР-13	Здійснювати управління якістю освітнього процесу, керуючись психолого-педагогічними принципами його організації в системі дошкільної освіти та взаємодії з сім'єю.

ПР-14	Використовувати вміння і навички для збереження та зміцнення психофізичного і соціального здоров'я дітей.
ПР-15	Визначати завдання і зміст різних видів діяльності дітей раннього і дошкільного віку на основі програм дошкільної освіти та знань про культурно-історичний досвід українського народу, загальнолюдські культурні та етико-естетичні цінності.
ПР-16	Проектувати педагогічні заходи із залученням фахівців суміжних галузей, батьків, громадських діячів та ін. для реалізації завдань всебічного розвитку дітей.
ПР-17	Здійснювати суб'єкт-суб'єктну взаємодію і розвивальне міжособистісне педагогічне спілкування з дітьми дошкільного віку та особистісно- і соціально зорієнтоване спілкування з батьками.
ПР-18	Володіти технологіями організації розвивального предметно-ігрового, природно-екологічного, пізнавального, мовленнєвого середовища в різних групах раннього і дошкільного віку.
ПР-19	Збирати та аналізувати дані про індивідуальний розвиток дитини.
ПР-20	Враховувати рівні розвитку дітей при виборі методик і технологій навчання і виховання, при визначенні зони актуального розвитку дітей та створенні зони найближчого розвитку.
ПР-21	Розробляти індивідуальні програми соціалізації й адаптації дітей раннього і дошкільного віку.
ПР-22	Дотримуватись умов безпеки життєдіяльності дітей раннього і дошкільного віку.
ПР-23	Знати основи запобігання корупції, суспільної та академічної доброчесності на рівні, необхідному для формування нетерпимості до корупції та проявів недоброчесної поведінки серед здобувачів освіти та вміти застосовувати їх в професійній діяльності.

8-1. Ресурсне забезпечення реалізації програми

Кадрове забезпечення	До реалізації освітньо-професійної програми «Дошкільна освіта» залучені науково-педагогічні працівники, які мають відповідну академічну і професійну кваліфікацію за спеціальністю, відповідають профілю і напряму дисциплін, що викладаються, мають необхідний стаж науково-педагогічної роботи, відповідають вимогам, визначеним у «Ліцензійних умовах провадження освітньої діяльності» (Постанова Кабінету Міністрів України № 1187 від 30.12.2015 р. зі змінами № 365 від 24.03.2021 р.) та висококваліфікованих фахівців-практиків ЗДО. З метою підвищення фахового рівня всі науково-педагогічні працівники один раз на п'ять років проходять стажування, в т.ч. закордонні, а також участь у програмах академічної мобільності та грантових проєктах, неформальна й інформальна освіта (самоосвіта), експертна діяльність тощо))
Матеріально-технічне забезпечення	Матеріально-технічне забезпечення професійної підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня освітньо-професійної програми «Дошкільна освіта» відповідає ліцензійним умовам. Підготовка здобувачів спеціальності «Дошкільна освіта» здійснюється в аудиторіях корпусів у м. Івано-Франківську по вул. Бандери, 1, вул. Шевченка, 57. Площі приміщень відповідають санітарним нормам і вимогам правил пожежної безпеки згідно з чинними нормативами (Постанова Кабінету Міністрів України № 1187 від 30.12.2015 р. «Про затвердження ліцензійних умов провадження освітньої діяльності»). Забезпеченість навчальними приміщеннями, комп'ютерними робочими місцями, мультимедійним обладнанням відповідає освітнім потребам здобувачів вищої освіти. Освітній процес здійснюється у двох комп'ютерних класах, з'єднаних локальною мережею, виділеним Internet-каналом, точкою бездротового доступу до мережі Internet. Користування Internet мережею безлімітне. В освітньому процесі використовується безкоштовне програмне забезпечення загального призначення. У процесі підготовки майбутніх вихователів ЗДО проводяться практичні заняття на базі Навчальної лабораторії «Центр освіти і піклування дітей раннього і дошкільного віку» з використанням інноваційних технологій викладання https://nauka.pnu.edu.ua/navchalna-laboratoriia-tsentr-osvity-i-pikluvannia-ditej-rannoho-i-doshkilnoho-viku/ ; Центр інноваційних технологій у рамках програми ЄС Еразмус+ «Модернізація педагогічної вищої освіти з використанням інноваційних технологій викладання–MoPED» (№586098-EPP-1-2017-1-UA-EPPKA2-CBHEJP)

	(https://ciot.pnu.edu.ua). Наявна вся необхідна соціально-побутова інфраструктура (гуртожитки, їдальні, спортивні зали та відкриті спортивні майданчики, тренажерні зали). ОП забезпечена науково-методичною літературою, котра знаходиться у бібліотеці основного корпусу ЗВО та ННІМ, а також навчальними посібниками з дисциплін, які вивчаються (http://lib.pnu.edu.ua/). Здобувач ОП має можливість безкоштовно користуватися бібліотечними та інформаційними ресурсами (отримавши вільний доступ до існуючих каталогів наукової електронної бібліотеки ЗВО). Кафедра має спеціалізовані кабінети для проведення навчальних занять за всіма компонентами ОП
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	Офіційні вебсайти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (https://pnu.edu.ua/), педагогічного факультету (https://pedagogical.pnu.edu.ua/), кафедри теорії та методики дошкільної і спеціальної освіти (https://kttmdiso.pnu.edu.ua/) містять інформацію про освітні програми, освітню, наукову і виховну діяльність, структурні підрозділи, правила прийому, контакти. Матеріали навчально-методичного забезпечення ОПП викладені у базі Центру інформаційних технологій Всі ресурси бібліотеки доступні через сайт університету: https://pnu.edu.ua/ Читальний зал забезпечений бездротовим доступом до мережі Інтернет. Всі зареєстровані користувачі мають необмежений доступ до мережі Інтернет. Вільний доступ через сайт ПНУ до баз даних періодичних фахових наукових видань (в тому числі, англійською мовою) забезпечується: - участю бібліотеки університету у консорціуму ElibUkr. «Електронна бібліотека України: створення Центрів знань в університетах України», що об'єднує бібліотеки вищих навчальних закладів, національні бібліотеки та інші організації України. У рамках ОП здобувачі можуть проводити наукові дослідження у формі опитувань, тестувань, інтерв'ю, та працювати в навчальних аудиторіях з необхідним обладнанням. Для здобувачів ОП також створена зручна інфраструктура, є вільний доступ до інформаційних ресурсів, що забезпечує науково-практичну діяльність в межах ОП. Комп'ютери університету підключені до мережі інтернет, на території університету діє безкоштовний доступ до мережі Wi-Fi. В ЗВО також функціонує електронна бібліотека (http://lib.pnu.edu.ua), котра формує каталог усієї інформаційної системи за спеціальностями та напрямками науково-дослідної діяльності здобувачів ОП. Система дистанційного навчання (https://d-learn.pnu.edu.ua/) працює злагоджено, на ній розміщено навчально-методичні матеріали з навчальних дисциплін (інформація про курс, конспекти лекцій, завдання для самостійної роботи, тести, ресурси тощо).

9 - Академічна мобільність

Національна кредитна мобільність	Відповідно до ПОЛОЖЕННЯ про академічну мобільність учасників освітнього процесу Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (https://efund.pnu.edu.ua) національна кредитна мобільність реалізується учасниками освітнього процесу у закладах вищої освіти (наукових установах) - партнерах в межах України та передбачає можливість учасників освітнього процесу ЗВО навчатися, викладати, проходити навчальну або виробничу практику, наукове стажування, проводити наукові дослідження у партнерському вищому закладі освіти, з метою реалізації індивідуальних освітніх, академічних та дослідницьких програм; участь у всеукраїнській та регіональних науково-практичних конференціях, наукових проектах, проведення спільних досліджень, підготовка спільних публікацій тощо. Зокрема, викладачі університету мають можливість підвищити свою викладацьку майстерність та розвинути наукову діяльність шляхом проходження стажування у різних організаціях й установах України.
Міжнародна кредитна мобільність	Міжнародна кредитна мобільність реалізується учасниками освітнього процесу у вищих закладах освіти (наукових установах) - партнерах поза межами України, а також іноземними учасниками освітнього процесу у закладах вищої освіти (наукових установах) через участь в міжнародних конференціях, підготовку спільних публікацій; участь у навчанні на програмах подвійних дипломів; проведення спільних досліджень. Зокрема, університетом укладено угоди про міжнародну академічну мобільність (Еразмус+ K1, Mobility Direct, https://ic.pnu.edu.ua/mobility-direct) якими передбачено обмін студентами, подвійне дипломування тощо.
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Не передбачено

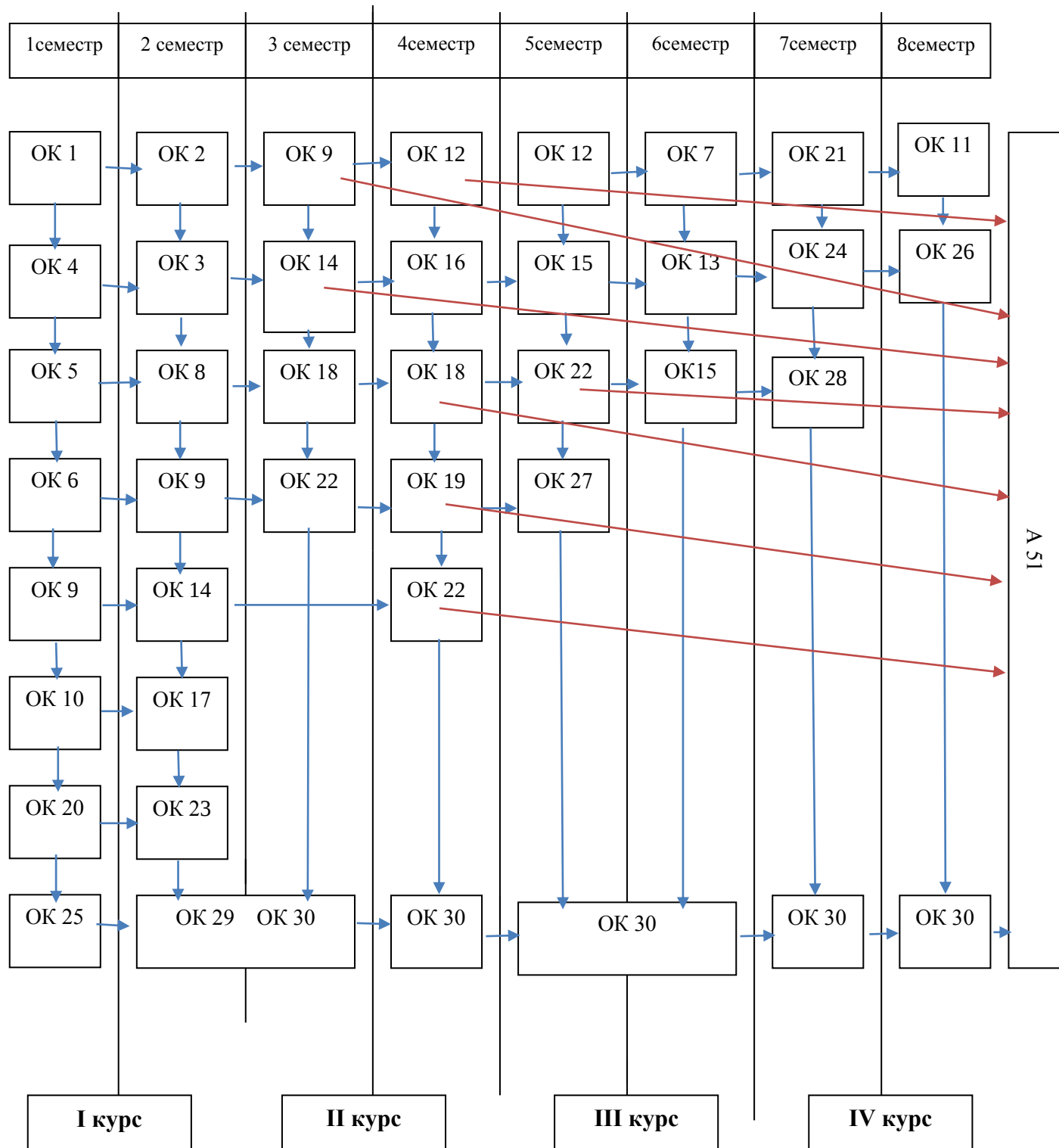
2. Перелік компонентів освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонентів освітньо-професійної програми

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумк. контролю
1	2	3	4
1. Обов'язкові навчальні дисципліни			
1.1. Цикл загальної підготовки			
ОК 1	Історія України	3	Залік
ОК 2	Англійська мова	3	Залік
ОК 3	Філософія	3	Залік
ОК 4	Українська мова за професійним спрямуванням	3	Екзамен
ОК 5	Основи наукових досліджень	3	Екзамен
1.2. Цикл професійної підготовки			
1.2.1. Теоретична підготовка			
ОК 6	Психологія загальна	3	Екзамен
ОК 7	Основи інклюзивного навчання	6	Залік, екзамен
ОК 8	Вступ до спеціальності	6	Екзамен
ОК 9	Педагогіка дошкільна	9	Залік, екзамен, екзамен
ОК 10	Історія дошкільної педагогіки	3	Залік
ОК 11	Основи педагогічної майстерності	3	Екзамен
ОК 12	Дошкільна лінгводидактика	6	Залік, екзамен
ОК 13	Дитяча література	6	Екзамен
ОК 14	Основи природознавства з методикою	9	Залік, екзамен
ОК 15	Теорія та методика формування елементарних математичних уявлень	6	Залік, екзамен
ОК 16	Теорія та методика фізичного виховання та валеологічної освіти	3	Екзамен
ОК 17	Теорія та методика музичного виховання	3	Екзамен
ОК 18	Основи образотворчого мистецтва з методикою керівництва зображувальною діяльністю дітей	9	Залік, екзамен
ОК 19	Методика проведення занять з народознавства	3	Екзамен
ОК 20	Педагогіка загальна	6	Екзамен
ОК 21	Цифрові технології в освіті	3	Екзамен
ОК 22	Психологія дітей раннього і дошкільного віку	9	Екзамен, залік, екзамен
ОК 23	Основи спеціальної педагогіки	6	Екзамен
ОК 24	Психолого-педагогічний супровід в ЗДО	3	Екзамен
ОК 25	Безпека життєдіяльності та цивільний захист	3	Залік
ОК 26	Організація і керівництво закладами дошкільної освіти	3	Екзамен
ОК 27	Курсова робота I	3	Екзамен
ОК 28	Курсова робота II	3	Екзамен
1.2.2. Практична підготовка			
ОК 29	Навчальна практика	9	Залік, залік
ОК 30	Виробнича практика	39	Залік, залік, залік, залік, залік
Загальний обсяг обов'язкових компонентів:		177	

2. Вибіркові навчальні дисципліни			
ВК 31	Вибіркова дисципліна 1	3	Залік
ВК 32	Вибіркова дисципліна 2	3	Залік
ВК 33	Вибіркова дисципліна 3	3	Залік
ВК 34	Вибіркова дисципліна 4	3	Залік
ВК 35	Вибіркова дисципліна 5	3	Залік
ВК 36	Вибіркова дисципліна 6	3	Залік
ВК 37	Вибіркова дисципліна 7	3	Залік
ВК 38	Вибіркова дисципліна 8	3	Залік
ВК 39	Вибіркова дисципліна 9	3	Залік
ВК 40	Вибіркова дисципліна 10	3	Залік
ВК 41	Вибіркова дисципліна 11	3	Залік
ВК 42	Вибіркова дисципліна 12	3	Залік
ВК 43	Вибіркова дисципліна 13	3	Залік
ВК 44	Вибіркова дисципліна 14	3	Залік
ВК 45	Вибіркова дисципліна 15	3	Залік
ВК 46	Вибіркова дисципліна 16	3	Залік
ВК 47	Вибіркова дисципліна 17	3	Залік
ВК 48	Вибіркова дисципліна 18	3	Залік
ВК 49	Вибіркова дисципліна 19	3	Залік
ВК 50	Вибіркова дисципліна 20	3	Залік
Загальний обсяг вибірових компонент:		60	
3. Атестація			
ОК 51	Кваліфікаційний екзамен зі спеціальності	3	Екзамен
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ		240	

2.2. Структурно-логічна схема освітньої програми

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Форми атестації здобувачів вищої освіти	Атестація здобувачів вищої освіти здійснюється у формі кваліфікаційного екзамену зі спеціальності А2 Дошкільна освіта.
Вимоги до атестаційного/єдиного кваліфікаційного державного іспиту (іспитів) (за наявності)	Кваліфікаційний іспит є комплексною перевіркою рівня відповідності досягнутих результатів навчання вимогам цього стандарту та освітньої програми. Атестація здійснюється відкрито і публічно.

4. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми

Компонент и освітньої програми (дисциплі ни)	ІК	КЗ-1	КЗ-2	КЗ-3	КЗ-4	КЗ-5	КЗ-6	КЗ-7	КЗ-8	КЗ-9	КЗ-10	КС-1	КС-2	КС-3	КС-4	КС-5	КС-6	КС-7	КС-8	КС-9	КС-10	КС-11	КС-12	КС-13	КС-14	КС-15	КС-16	КС-17	КС-18	КС-19	КС-20
ОК 1		+	+		+			+										+													
ОК 2				+			+	+	+																						+
ОК 3		+	+	+		+						+																			
ОК 4					+		+		+			+																			+
ОК 5				+	+		+	+			+																				+
ОК 6	+			+			+					+																			+
ОК 7		+																			+					+				+	+
ОК 8	+	+	+		+						+																				+
ОК 9	+											+			+										+					+	
ОК 10		+			+							+																			+
ОК 11					+			+																						+	+
ОК 12	+												+			+						+		+						+	
ОК 13				+					+						+	+								+							
ОК 14	+													+	+		+		+												
ОК 15	+								+					+	+					+									+		+
ОК 16			+							+													+		+						
ОК 17							+	+					+					+						+							
ОК 18	+												+									+		+							+
ОК 19	+															+		+				+		+							
ОК 20	+		+																									+	+		+
ОК 21				+				+	+																				+	+	+
ОК 22	+												+	+						+									+		
ОК 23		+					+														+					+	+				
ОК 24						+															+					+		+		+	
ОК 25				+						+							+												+		
ОК 26		+				+					+										+							+		+	
ОК 27				+	+	+	+	+			+	+																	+	+	+
ОК 28											+																				
ОК 29	+			+	+		+	+	+	+		+							+								+			+	+
ОК 30	+			+	+	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ОК 51	+	+		+	+	+	+				+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+					

Гарант освітньої програми _____ Людмила МАЦУК

5.Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН) відповідними компонентами освітньої програми

Компоненти освітньої програми (дисципліни)	ПРН-01	ПРН-02	ПРН-03	ПРН-04	ПРН-05	ПРН-06	ПРН-07	ПРН-08	ПРН-09	ПРН-010	ПРН-11	ПРН-12	ПРН-13	ПРН-14	ПРН-15	ПРН-16	ПРН-17	ПРН-18	ПРН-19	ПРН-20	ПРН-21	ПРН-22	ПРН-23
ОК 1															+	+							
ОК 2						+						+	+										
ОК 3						+						+				+							
ОК 4						+						+				+	+						
ОК 5						+						+								+			+
ОК 6		+				+						+											
ОК 7			+					+		+			+								+		
ОК 8									+		+	+		+									+
ОК 9	+	+		+		+						+											
ОК 10									+														
ОК 11	+					+						+						+		+			
ОК 12	+	+			+												+	+					
ОК 13							+								+			+		+			
ОК 14	+						+						+					+				+	
ОК 15	+						+											+		+			
ОК 16	+						+							+						+		+	
ОК 17	+		+		+							+											
ОК 18	+		+				+											+		+			
ОК 19	+								+						+			+					
ОК 20	+	+				+						+				+							
ОК 21						+										+	+	+				+	
ОК 22		+	+														+		+	+			
ОК 23			+					+		+	+									+			
ОК 24							+	+						+		+					+		
ОК 25														+		+						+	
ОК 26					+		+	+					+			+							+
ОК 27	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ОК 28																							+
ОК 29	+	+	+	+		+			+	+	+	+		+				+	+	+		+	
ОК 30	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
ОК 51	+	+	+	+	+		+	+	+	+					+			+					+

Гарант освітньої програми _____ Людмила МАЦУК

6. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми (за професійним стандартом)

Компоненти освітньої програми (дисципліни)	ЗК- 1	ЗК-2	ЗК-3	ЗК-4	ЗК-5	ЗК-6	A1.1	A1.2	A1.3	A2.1	A2.2	A2.3	A2.4	A3.1	A3.2	A4.1	Б1.1	Б1.2	Б2.1	В.1.1	В1.2	В2.1	В2.2	В2.3	В3.1	Г1.1	Г1.2	Г2.1	Г2.2	Г2.3
ОК 1	+	+	+							+															+					
ОК 2	+	+									+			+													+			
ОК 3	+	+	+																	+					+					
ОК 4	+	+								+												+			+					
ОК 5		+		+	+															+							+			
ОК 6		+																+		+	+					+				
ОК 7	+	+										+	+							+										
ОК 8		+		+	+									+	+	+							+	+			+			
ОК 9	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+				+	+	+			+	+	+	+	+	+	+		
ОК 10	+	+	+	+		+		+																						
ОК 11	+	+	+	+	+	+	+	+						+	+	+				+	+	+	+	+		+	+			
ОК 12		+			+					+												+			+					
ОК 13			+																			+	+	+	+					
ОК 14	+	+				+						+					+										+			
ОК 15		+		+	+							+															+			
ОК 16		+		+								+					+										+			
ОК 17			+			+						+						+									+			
ОК 18			+			+						+							+								+			
ОК 19	+		+									+													+		+			
ОК 20	+	+		+			+	+	+		+			+	+	+							+	+		+	+			
ОК 21					+				+										+									+	+	+
ОК 22		+		+														+		+	+					+				
ОК 23	+	+										+	+								+	+								
ОК 24	+	+		+	+													+		+	+	+	+	+		+	+	+	+	+
ОК 25	+	+	+														+	+												
ОК 26	+	+	+	+	+				+										+				+	+		+	+	+	+	+
ОК 27	+	+	+	+	+	+																				+	+	+	+	+
ОК 28																														
ОК 29	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+					+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ОК 30	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+					+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ОК 51	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+					+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

Гарант освітньої програми _____ Людмила МАЦУК

4.Перелік нормативних документів, на яких базується освітньо-професійна програма:

1. Базовий компонент дошкільної освіти в Україні від 12.01.2021 р. № 33 / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/doshkilnaosvita/bazovij-komponent-doshkilnoyi-osviti-v-ukrayini>
2. Закон України «Про внесення змін до деяких законів України про освіту щодо організації інклюзивного навчання» від 05.06.2014 р. № 1324-VII [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1324-18#Text>
3. Закон України «Про освіту» (із змінами) від 17.09.2020 р. № 910-IX [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
4. Закон України «Про вищу освіту» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
5. Класифікатор професій: ДК 003:2010. – Чинний від 2010-11-01. – (Національний класифікатор України).
6. Ліцензійні умови провадження освітньої діяльності закладів освіти. Затверджені Постановою Кабінету Міністрів України (із змінами) від 03.03.2020 № 180 / Верховна Рада України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1187-2015-%D0%BF#Text>
7. Національна рамка кваліфікацій [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-п>
8. Про затвердження Національної рамки кваліфікацій: Постанова Кабінету Міністрів України (із змінами) від 25.06.2020 № 519 [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF#n37>
9. Стандарт вищої освіти України Стандарт вищої освіти України: перший (бакалаврський) рівень, галузь знань 01 – «Освіта/Педагогіка», спеціальність 012 – «Дошкільна освіта». – Режим доступу: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2021/07/28/012-Doshk.osvita-bakalavr.28.07.pdf>
10. Про затвердження професійного стандарту «Вихователь закладу дошкільної освіти [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <file:///C:/Users/User/Downloads/61727cdc64def816302302.pdf>
- 11.Методичні рекомендації щодо впровадження професійного стандарту «Вихователь закладу дошкільної освіти» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://mon.gov.ua/storage/app/uploads/public/63a/1c2/b78/63a1c2b78c6a9926517861.pdf> .